

Stanisław Sioma

1905-1986

Absolwent Wydziału Mechanicznego z 1928 r., starszy mechanik, uczestnik konwojów.

Urodził się 14 listopada 1905 r. we wsi Perespa w Lubelskiem (ojciec Wincenty, matka Anastazja z Soroków). Rodzice gospodarowali na kilkudziesięciu hektarach, dla czwórki dzieci utrzymywali domowego nauczyciela. Do prywatnego gimnazjum Stanisław Sioma został wysłany do Tyszowca, następnie do państwowego gimnazjum w Zamościu.

W 1925 r. zdał egzaminy i został przyjęty na Wydział Mechaniczny Szkoły Morskiej w Tczewie.

W roku 1926 ojciec Wincenty Sioma, obejrzawszy budującą się Gdynię i przekonawszy się o morskim powołaniu syna, sprzedał dwa hektary i kupił w Gdyni dwie parcele – na Kamiennej Górze i w Chyloni. W 1934 r. sprzedał działkę na Kamiennej Górze, postawił dom przy ul. Chylońskiej.

Skończywszy szkołę w 1928 r., Stanisław Sioma został powołany do wojska – w Marynarce Wojennej odbył służbę na utartym szlaku: Świecie, Toruń, Flotylla Pińska; w 1934 r. został mianowany podporucznikiem rezerwy.

Zamieszkał w Gdyni z owdowiałym ojcem (mającym 69 lat) i pływał na statkach Żegluga Polskiej. W 1935 r. awansował na starszego mechanika, a dyplom mechanika I klasy otrzymał rok później. Ożenił się z Ireną Kostelecką, na świat przyszło dwóch chłopców.

Wybuch wojny zastał go na s/s „Śląsk”, którym dowodził kpt. Antoni Zieliński, w drodze do Tallina. Zgodnie z zaszyfrowanym poleceniem statek zmienił kurs i udał się do Sztokholmu, następnie do Bergen, skąd pod brytyjską eskortą dotarł do Methil w Szkocji.

Wojenne pływanie Stanisława Siomy to po „Śląsku” – „Hel” (rejsy w konwojach i samotne do Kanady, Nowej Funlandii oraz Islandii). Był nie tylko starszym mechanikiem, ale także dowódcą uzbrojenia statku, które składało się z działa kaliber 75 mm, dwóch działek przeciwlotniczych oerlikon i dwóch ciężkich karabinów maszynowych. Dopiero

w połowie 1943 r. przydzielono na „Hel” artylerzystów brytyjskich.

Gdy w czasie rejsu było spokojnie, „koncertował na statku «zespół muzyczny»: kapitan Szczygielski grał na instrumentach dęzowych, III mechanik Czesław Kochański na akordeonie, radiooficer Mroczkiewicz na skrzypcach, a I mechanik Stanisław Sioma i I oficer Czesław Zawada na... grzebie-niach”¹.

Do kraju nie spieszył się, bo nie miał do kogo: żona oraz synowie Bartłomiej i Mirosław zginęli w czasie okupacji. Od lipca 1945 r. do września 1946 r. pracował w polskiej firmie Baltic Coasting Ltd. w Liverpoolu, zajmującej się remontami urządzeń okrętowych. Był zastępcą szefa produkcji.

We wrześniu 1946 r. został, po kpt. Stanisławie Rowińskim, kierownikiem Polskiej Misji Morskiej w Hamburgu (filii londyńskiej Misji), zajmującej się rewindykacją ukradzionych polskich jednostek pływających i wszystkiego, co pochodziło z polskich portów.

W czerwcu 1948 r. założył w Szczecinie spółdzielnię pracy Żegluga Morska, zainspirowany pomysłem kapitana portu w Szczecinie kpt. ż.w. Andrzeja Goebła (abs. WN z 1928 r.). Zatrudniał w sumie 20 osób, zajmował się wydobywaniem wraków statków,

Letnia praktyka w Gdyni w 1926 r. W wagonie pierwszy z lewej Stanisław Sioma,

Od lewej:
Stanisław Sioma
i Stanisław Rowiński,
w Szczecinie

a gdy wydobył zatopiony dok – cały ówczesny stoczniowy świat zjawiał się z gratulacjami. Ożenił się ponownie w 1949 r. z Alicją Wracką.

Dyrekcja GAL-u „domagała się od Ministerstwa Żeglugi «niewydawania zgody na wydobywanie» statku „Ruhr”, bowiem jego wartość wyceniono bardzo wysoko². W lip-

cu 1950 r. prywatna spółdzielnia została zlikwidowana, jej majątek przejęła stocznia państwowa, a Stanisław Sioma stracił firmę i wszystkie zainwestowane pieniądze. Wyjechał ze Szczecina i rozpoczął pracę w Polskim Rejestrze Statków, który zajmował dwa pokoje w Urzędzie Morskim w Gdyni. Placówce podlegały przede wszystkim nadzory remontów statków.

W 1953 r. na Politechnice Gdańskiej otrzymał dyplom inżyniera budownictwa okrętowego.

W 1956 r. został starszym inspektorem w Polskich Liniach Oceanicznych, a od 1960 do 1969 r. nadzorował, jako starszy mechanik, budowę statków dla PŻM.

Przed emeryturą wrócił na pięć lat na morze i do 1969 r. pływał jako starszy mechanik na statkach PŻM.

W 1970 r. brał udział w uroczystościach, zainspirowanych przez byłych uczniów, wmurowania pamiątkowej tablicy na gmachu d. Szkoły Morskiej w Tczewie.

Zmarł 19 marca 1986 r., spoczywa na Cmentarzu Witomińskim w Gdyni.

Źródła: *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom I, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, wyd. II, Gdynia 2000; Urban Krzyżanowski, *Stanisław Sioma*, Gdynia 1978, maszynopis w zbiorach Sali Tradycji UMG; Jerzy Miciński, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 2, Gdańsk 1997; Jan Kazimierz Sawicki, *Ratownictwo morskie w Polsce*, tom II (1945-1961), Gdynia 2005.

1 Jerzy Miciński, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 2, Gdańsk 1997, s. 205.

2 Jan Kazimierz Sawicki, *Ratownictwo morskie w Polsce*, tom II (1945-1961), Gdynia 2005, s. 256.